

Referat fra spælsaumøte

Tid: 25. januar 2005
Sted: Quality Airport Hotel, Stavanger

Saksliste

- 01/05: Islandsspælsau
- 02/05: Omorganisering av saueavlen
 - Egen region for spælsau?
 - Eventuelt sammen med Sjeviot og Norsk Pelssau?
- 03/05: Avlsmålet
 - Egenskapene i avlsmålet
 - Vektlegging av de ulike egenskapene i avlsmålet
- 04/05: Krav til dyr som skal kåres
- 05/05: Kåring av klipte værlam for bedre å kunne vurdere dyrets kropp.
- 06/05: Ullkvalitet – diameter, lengde, glans, dyrehår, marghår, med mer.
- 07/05: Tilleggsføring
- 08/05: Krysninger Spælsau x NKS/kjøttsau – problemer ved indeksberegning
- 09/05: Hvordan snu motgang til medgang
- 10/05: Muligheter for eget klassifiseringssystem?
- 11/05: Markedsføring av spælsau som et spesielt produkt.
- 12/05: Eventuelt

Sak 00/05

Seminværer 2005

Saksframstilling

Møtedeltakerne hadde på forhånd fått tilsendt oversikt over værere som fylkene mener er aktuelle for semin. Hver av fylkesrepresentantene fikk mulighet til å gi Avlsrådet for sau sin anbefaling hva aktuelle seminværer gjelder.

Konklusjon

200320465 Klodrik
200260522 Wisky
200136321 Mjø Holter
200170503 – forslag fra Nagelhus

Foretrukne værere i prioritert rekkefølge

Sak 02/05

Omorganiseringen av saueavlen

Saksframstilling

Høyland la frem det forslaget til omorganisering av avlsarbeidet på sau som skal opp på Landsmøtet i mars. Det faglige teamet skal styrkes, men fremdeles ligge under generalsekretæren og Styret i NSG. Avlsrådet ønsker at spælmiljøet skal få komme med ønsker til hvordan regionsinndelingen skal være:

Aktuelle regioner

1. Geografisk inndeling, uavhengig av rase
2. Egen region for spælsau
3. Region for spælsau, sjeviot og norsk pelssau
4. En region for alle raser bortsett fra NKS

Konklusjon

Forumet er delt mellom geografisk inndeling av regioner og egen region for spælsau. Flere presiserte at de ikke ønsket at raser det ikke drives avlsarbeid skal være med i en eventuell egen region for raser utenom NKS. Det er ønske om at Landsmøtet skal avgjøre saken. Samtidig er det viktig at spælsauen er sikret minimum en representant i Avlsrådet for sau. Betydningen av Fagforum, også i framtiden, ble poengtert.

Sak 03/05

Avlsmålet

a) Egenskapene i avlsmålet

Oppsummering

- spælsauen er bedre tilpasset spesielle miljø

- Noen ønsker at beite og beiteatferd skal være en del av avlsmålet. Registrering av effektivitetsmål på grunnlag av naturgitte ressurser.
- Tilvekstevne på beite ble nevnt
- Registrering av helse
- Flokkinstinkt burde vært med i avlsmålet
- Viktig å fokusere på det spælsauen er god på. For eksempel produksjon pr. innsatsfaktor.

Konklusjon

Ønsker et felles avlsmål som tar vare på alle raser.

b) Vektlegging av egenskapene i avlsmålet.

Saksframstilling

Inger Anne Boman gjorde i 2003 et arbeid på O-indeks med endret vektlegging. Vektleggingen av de ulike delindeksene i O-indeksen ble endret for å se om dette hadde noen innvirkning på rangeringen av værene. Det som da kom fram var at man må gjøre store endringer i vektleggingen av de ulike delindeksene for å få noen innvirkning på rangeringen av værene.

Konklusjon

Det ble ikke tatt noen konklusjon.

Sak 04/05

Krav til dyr som skal kåres

Oppsummering

- På kåringa skal man legge vekt på egenskaper med høy arvegrad, og som man kan registrere på dyret selv
- De fleste mener at krav om vektavvik på 3 kg. er greit
- Enkelte mener at poengsummen dyret får ved kåring ikke forteller hvor godt lammet er. Derfor kom det opp forslag om at man ikke skal få uttelling for ekstremt store vektavvik.
- Noen ønsker ultralydmåling av kjøtt igjen. Andre mener at dette kan ta fokuset vekk fra det spælsauen er god på i dag, som for eksempel morsevne.
- Det ble nevnt at morsavdråttene bør telle ved kåring

Konklusjon

- Man ønsker fortsatt å ha krav om vektavvik på 3 kg.
- Det er ønskelig å dele registreringen av "kropp" inn i flere egenskaper. Lår, rygg, slaktekropp, helhet og eksteriør ble nevnt.

Sak 05/05

Kåring av klipte værslam

Oppsummering

Forsamlingen er delt i sitt syn på dette:

- Noen ønsker å klippe lammene før kåring. På denne måten kan man tidlig se hvilke dyr som ikke er aktuelle avlsdyr grunnet dårlig ull. Da kan man levere disse dyrene til slakt på et tidligere tidspunkt, og på denne måten klare 23 kg grensa.
- Noen ønsker å klippe dyrene på kåringsdagen.
- Andre igjen ønsker ikke å klippe før etter kåring

Konklusjon

Det er ikke ønskelig å klippe dyrene før kåring, men det er ønske om bedre skoloring av dommere, for bedre bedømming av dyr med fellen på.

Sak 06/05

Ull

Oppsummering

- Dyrehår er det verste. De tar ikke farge.
- Flere mener at problemet med krysningsull er økende
- Noen mener at man bør fokusere mer på kjøtt, istedenfor å sette strengere krav til ulla. Andre er uenige i dette. Man taper verdien av to kg. kjøtt ved å gå ned i klasse 2.

Konklusjon

Reglene ønskes ikke endret, men man ønsker innstramming for å overholde gjeldene regler.

Sak 07/05

Tilleggsføring

Oppsummering

De fleste er enige i at tilleggsføring bør registreres slik at det ikke virker forstyrrende på indeksene. Avlsrådgiveren presiserer at dette er en veldig vanskelig ting å registrere, men at Avlsrådet jobber med saken.

Konklusjon

Det ble ikke fattet noen konklusjon

Sak 08/05

Kryssninger Spælsau x NKS/kjøttsau – problemer ved indeksberegning

Saksframstilling

De opplysningene som registreres på lam virker blant annet inn på morfars M-indeks. Dersom ei spælsøye blir kryssset med dyr av annen rase er det kun antall fødte lam som blir registrert. Andre opplysninger blir ikke registrert fordi lammene er kryssningsdyr. Problemet blir da at en vært kan stå med et visst antall døtre med lam, men at det ikke er registrert opplysninger på lam til samme antall døtre. Dette gjør M-indeksen mer usikker.

Oppsummering

- Det ble lagt fram forslag om at søyer som føder kryssningsdyr ikke skal telle med i det hele tatt
- Noen lurer på om det er mulig å korrigere disse opplysningene i stedet for å miste dem. Avlsrådgiveren tviler på det fordi kryssningsdyrene ikke alle er kryssningsdyr av samme raser.

Konklusjon

Man må jobbe videre med saken.

Sak 09/05 og 11/05

Snu motgang til medgang. Markedsføring av spælsauen som et spesielt produkt

Markedsføring av spæl

- Spesiell markedsføring av spæl, og på denne måten ta ut merpris.
- Møte kunder i deres krav på fett
- Selge kjøtt på andre tidspunkt
- Øke interesse for sau blant saueholdere
- Fatland vil ta kontakt med kjedene for å høre om spæl i noen tilfeller kan presenteres som spæl
- Mulig markedsføringsforsøk med 5000 lam
- Gilde var ikke interessert i å markedsføre spesielle raser.

Sak 10/05

Muligheter for eget klassifiseringssystem

Oppsummering

- Antall spælsøyer registrert i Sauekontrollen er minkende.
- Enkelte ønsker å få bort klassifisering etter EUROP systemet. Det er ganske urealistisk å prøve å få til. Spælsauen har de siste par år oppnådd bedre klassifiseringsresultater ved bruk av EUROP enn tidligere.
- Ådnøy mener at klassifisering ikke har betydning for forbruker. Skulle hatt kriterier som sa noe om hva forbruker ønsker. Tror mer på å markedsføre spæl som rase enn å fokusere på klasse.

Sak 12/05

Eventuelt

a) Forbeholde værere for ringer

Saksframstilling

Enkelte mener at de beste værene burde vært forbeholdt væreringene på samme måten som det gjøres på NKS

Oppsummering

- Det bestilles generelt for få doser av de beste værene. Dermed kan det ikke forsvares økonomisk å forbeholde disse værene for ringene.
- Enkelte tror at man mister de beste besetningen fordi dette ikke gjøres på spælsau.
- Det kan være aktuelt å forbeholde en vær for ringer dersom det er snakk om en spesielt interessant vær.
- Kompensasjon for å være med i ring ble i denne sammenheng også diskutert. Noen mener at man bør ha høyere dosepriser, og isteden betale ut mer tilskudd til medlemmer i væreringer som er interessert i å inseminere.

b) Drift av væreringene

- Det er forskjell på hvor effektivt ringene driver. Enkelte ringer må ta med dem de kan få med for å klare minimum antall søyer.
- Det bør satses på studieringer, kurs, kosekvelder med mer.
- Med omorganiseringen av avlsopplegget kan det bli endringer i krav til antall søyer og prøveværer i ringene.

c) Diverse

- Ønske om å forske på smaksforskjeller på sauekjøtt i forhold til rase.
- Det bør settes av penger til Gomobu-gruppa slik at den kan møtes og utføre arbeid.
- Ønske om at værene som står på Særheim og Blindheim skal være tilgjengelig for større deler av landet
- Det er ønskelig at værene som står på Særheim og Blindheim også skal inn i hovedkatalogen.

Deltakerliste

Innkalte

Hedmark:	Kjell Horten
Oppland:	Pål Kjørstad
Buskerud:	Alf Larsen
Telemark:	Ove Kringlegarden
Aust-Agder:	Sven Reiersen
Vest-Agder:	Jostein Røyseland
Rogaland:	Asbjørn Høiland
Hordaland:	Martin Haugland
	Kristen Risnes
Møre og Romsdal	Jostein Hausberg
Sør-Trøndelag:	Jon Kvam
Nord-Trøndelag:	Kjell Tore Nagelhus

Andre

Ring 230	Ragnar Omli
Ring 231	Bjørnar Heia
Ring 62	Edvar Klype
Ring 97	Ingvar Sundvor
Ring 42	Ola Kjørstad
NSG:	Bjørn Høyland
NSG	Siv Heia Uldal
NSG	Tormod Ådnøy